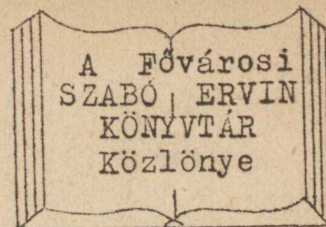

KÖNYVTÁRI *híradó*

MEGJELENIK HAVONTA

I. évfolyam, 7. szám.

1957. december

A PRÁGAI BESZÁMOLÓ.

December 3-án délután a zsúfolásig megtelt ebédlőnkben kb. 150 kerületi és központi dolgozó előtt számolt be Révész Ferenc intézetvezetőnk csehszlovákiai tanulmányutjának céljáról: a prágai városi könyvtárról.

- Nagyon sokat láttunk Prágában Marót Miklóssal - mondotta Révész elvtárs - és mégis keveset. Sajnos nem volt elég időnk. Azt szeretném, ha a közel jövőben 8-10 könyvtárosunk is kiutazna Csehszlovákiába, Prágába a könyvtár-kultúra tanulmányozására.

- A prágai városi könyvtárat 1891-ben alapították. Modern, hatalmas épülete 1929-ben épült, kifejezetten a könyvtár számára. Van benne kölcsönző és olvasóterem külön a gyermekeknek, a serdülő ifjuságnak és a felnőtteknek. Zenei részleg kölcsönző és olvasóteremmel, film és színházi részleg 2 színházteremmel, egyik 600, a másik 200 férőhelyes, folyóiratolvasó és egy 70 méter hosszú folyósó a kiállítások számára. Minden könyvtári részleg fölött ott a raktár, lifttel összekötve. Kívül-belül lenyűgöző látvány ez a könyvtár. Fő sajátossága - a szabad polc! 30.000 kötet könyvből válogathat, keresgélhet az olvasó, kétharmad részük onnan kölcsönzi a könyveket, átlag hármát - 3 hétre.

- Napi forgalmuk 7-800 olvasó. A beiratási díj 2 csehszlovákiai és kötetenként 10-20 haller a kölcsön díj. /1 kes = 1.45 forint/. Készenléti díjat is kell fizetni. A szolgálatot de. 2 ellenőr és 2 tanácsadó, du. 2 ellenőr és 4 tanácsadó könyvtáros látja el. Nagy olvasótermükben több mint 250 hely van. A gyermekek olvasótermében rádió, televízió, bábszínház, kivilágított világtérkép. A serdülő ifjuságot iskolánként tartják nyilván. Melyik iskolának, melyik osztálynak van a legtöbb, legkevesebb olvasója? Van irodalmi körök, sőt színelőadásokat is rendeznek. Zenei részlegükben 120.000 zenemű van, hanglemeztáruk is jelentős. Eredeti a zenei részleg katalógus-rendszere; a betűrendesen kívül van szerzők, művek, műfajok, sőt hangszeres szerint rendezett zenei katalógusuk. A film és színházi részleg 22.000 kötet könyvvel rendelkezik. Impozáns a folyóiratolvasó, 300 olvasó fér el benne! 600 személyes színháztermükben mozielőadásokat, hangversenyeket is rendeznek. Rendkívül látogatók az itt rendezett "irodalmi keddek".

- Témakörük felöleli a hazai és a világirodalmat. Prágában jártunkkor a város legjelesebb előadó művészei fiatal cseh költők műveit adták elő egy ilyen irodalmi kedden. Műsoruk négy és fél óráig tartott és egyetlen látogató sem távozott el közben.

- Érdekes a statisztikai adataikat összevetni a miénkkal. Prágának 800.000 lakosa van és a könyvtárnak 800.000 könyve, tehát minden lakosra jut 1 könyv. Budapestnek van 2 millió lakosa és nekünk 42 kerületi könyvtárunkkal együtt 1.300.000 könyvünk, tehát 0.65 kötet jut egy-egy lakosra. Nálunk beirtkozott 120.000 lakos, tehát az össznépeség 6%-a, Prágában van 100.000 olvasó, a lakosság 12.5%-a.

- Érdekes, hogy mindkét könyvtár olvasói évi átlagban 30-30 könyvet kölcsönöznek.

- Könyvszerzeményezésük viszont sokkal kedvezőbb, a prágai városi könyvtár 80.000 kötetet, mi 37.500 könyvet vásároltunk a múlt évben. Ők minden Prágában nyomott könyvből köteles példányt kapnak!

- Bibliobuszuk is van, 10.000 kötetes raktárral, Prágán túl még 14 helyen kölcsönöz.

Részletesen ismertette Révész Ferenc intézetvezető a prágai városi könyvtár személyzeti viszonyait, belső tagozódását, az ötven fiókkönyvtár működését. Beszélt a könyvszerzésről, feldolgozásáról, osztályozásról, a különböző katalógusrendszerekről. Szembetűnően tágas, világos, igen tiszta minden könyvtár. A szabad polc-rendszeren kívül nem is tudnak mást elképzelni. Sok előnye van a miénkkal szemben - de mégse tudjuk szűk kereteink miatt megvalósítani, csak lépésről-lépésre.

Végül arról is szólt Révész Ferenc elvtárs, hogy milyen tanulságokat vont le prágai tapasztalataiból.

- Minden az emberen múlik - mondotta az intézetvezető. - Prágában igen magas fokon áll a könyvtári dolgozók öntudata.

- A mi anyagi ellátottságunk rosszabb, kevés a könyvünk, szűkek a helyiségeink, stb. Viszont nagyobb a személyzetünk /152-312/. Fokozni kell kulturális munkánkat, létre kell hozni az ifjúsági mintakönyvtárat. Zeneci, képzőművészeti, film és színházi könyvtárat kell szerveznünk. Pol kell emelni olvasóink számát és könyvtárunkat a szocializmus építésének lelkes szolgálatába kell állítani. Meg fogjuk szervezni a kerületi könyvtárügyi tanácsokat, megvalósítjuk a Tájékoztató Szolgálatot és minden vonalon fejlesztjük és emeljük könyvtári munkánk színvonalát.

A közel másfél órás részletes és közvetlen prágai beszámoló élénk érdeklődést ébresztett. Kérdések merültek fel innen is, onnan is, kerületi és központi dolgozók részéről egyaránt. Számos hozzászóló jelentkezett, időrendben: Polgár Erzsi, Krudy Gyula, Tolnai György, Szász Károlyné, Zalai Zoltán, Lelóczky Ferencné, Gereb Lászlóné, Trink Károly, Kolmar Gyula és Römte László vett részt a beszámolót követő megbeszélésben.

HATÁROZAT

"A Főv. Szabó Ervin Könyvtár új külföldi szakkönyv szerzeményei"

c. jegyzék kiadására.

/Elfogadta az 1957. december 5-én tartott osztályvezetői értekezlet./

Fontos könyvtári funkció a könyvállomány gyarapodásának időnkénti publikálása. Ezzel nyújtunk tájékoztatást az olvasótáborunkon kívüli közönségnek, - akik nem nézik meg új könyveink cédulakatalógusát, - rokonintézményeinknek; ezzel a funkcióinkkal segítjük a profil-kérdés eligazítását, a főlétszám közös szerzeményezésének elkerülését. Ennek az elsorvadt funkcióknak életrekeltségét szándokolja, a jövő évtől kezdve, új szerzeményeinket jegyzékbe foglaló kiadványunk.

Szerkesztésének elvi és gyakorlati kérdései:

1./Új szerzemény fogalma alá a könyvállományunkra vonatkozott új műveket soroljuk; a jegyzékbe kerülnének tehát az új kiadványokon kívül olyan régebbi könyvek is, melyeket a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár első ízben szerz be és dolgoz fel.

2./Válogatott jegyzéknek kell lennie több szempontból is:

a./ Nem volna helyes szépirodalmi művek felvétele. b./ Tájékoztató; dokumentáló szolgálatunk hasznosságát, kezelhetőségét rontaná a teljes szerzeményezési regisztrálás. c./ Munkatöbbletet /mivel maga a válogatás a feldolgozó munka keretében mechanizálható/ és d./ költség-többletet jelentene a teljesség. e./ Fontosság, értékelés, jelleg /folyóiratok, aprónyomatványok, térképek, kották/ befolyásolja a közlést. f./ Vitatható a magyar könyvek felvétele a jegyzékbe.

3./A jegyzék havonta jelenik meg: ez a tájékoztató, szerkesztés egyszerűségét és a feldolgozó munka mechanizmusába, ütemességébe való bekapcsolódást eredményezi. Megjelenése a tárgyhónapot követő 15.-ig biztosítható lenne.

4./Az előállítást valamelyik sokszorosító vállalattal lehetne legkényelmesebben, az esztétikai követelményeknek is legmegfelelőbben nyomtatott borítólapal lebonyolítani.

5./A szerkesztés és publikálás munkáját - a funkció természeténél fogva - a Tájékoztató Osztály végezné, szoros együttműködésben a Feldolgozó Osztály katalogizáló csoportjával, ill. a Gazdasági Osztály expediciós csoportjával.

6./Az anyaggyűjtés a rendszeres munkafolyamatok mellékműveletként mechanikusan, a Feldolgozó Osztály feladata lenne. Mégpedig:

a./ A Szerzeményezési csoport megjelölné a fogalomszerűen idetartozó

műveket, b./ a Katalogizáló csoport gondoskódnék a szerkesztéshez szükséges címléírasi többlet-cédulákról, c./ az Osztályozó csoport egyszerű jelzéssel meghatározná a szerkesztési szakbeosztást - ha elkerülhetetlen - kivételesen, szakbeosztásokat.

7./ A jegyzék decimális szakcsoportosításában teljes és szabványos címléírásokat tartalmazna, a raktári jelzet/ek/ feltüntetésével.

8./ A szerkesztés igényességének mértéke szerint a kiadványt mutatókkal is elláthatnók, amiket évente összesíthetnénk.

9./ A kiadvány pénzügyi vonatkozásait a G.O. intézné; vezetője a kiadásért, a szerkesztésért pedig az intézetvezető lenne felelős.

: = : = : = : = :

MSZBT HIREI.

A Magyar Szovjet Barátság Háza /VII. Gorkij fasor 45./ ének-kart szervez. A műsoron orosz-szovjet, magyar és más népek dalai szerepelnek majd. A kórus munkájában résztvenni kívánókat, a könyvtárak olvasói közül is szívesen látja a Barátság Háza vezetősége. Jelentkezni lehet a fenti címen Berzovicz elvtársnőnél /tel.: 225-705/ naponta 2-8-ig.

A kórus vezetője Szerző István, a Magyar Rádió énekkarának karmestere.

A Magyar Szovjet Barátság Háza decemberi műsorából:
Irodalmi előadások:

Magyar írók beszámolnak szovjetunióbeli élményeikről - 19.-én, 19 órakor.

Szovjet költők élő antológiája. /Összekötő szöveggel és előadóművészek felléptével./ 27.-én, 19 órakor.

Filmvetítések:

Magyarországon még nem játszott szovjet filmek bemutatása, minden szombaton és vasárnap 19 órakor.
/21.-én magyar film./

Zenei előadás:

Jó muzsika - nagy művészek sorozat első előadása, "Dalok- dalénekesek" címmel, összekötőszöveggel, előadóművészek felléptével, 20.-án, 19 órakor.

Filmvetítések belépődíja 3 ft.

Zenei és irodalmi estekre jegyek a Barátság Házában, 2-20 óráig válthatók. Zenei 3 ft., irodalmi előadásokra 5 ft-os árban. Jegyek a Központban, Polgár Erzsébetnél igényelhetők.

§ □ § □ § □ § □ §

JÓZSEF ATTILA ÉS A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR.

Egyesek emlékezni vélnek arra, hogy a szakadatlan munkanélküliséggel, pénztelenséggel küzdő hányatott életű költő-zseni egy alkalommal könyvtárunkba is kérte felvételét. Olyan adatot, mely ezt bizonyítaná, nem találtunk. Vannak dokumentumaink, melyek szerint a harmincas években Tersánszky Józsi Jenő, Sztróka Kálmán s más neves írók elnyerték a havi 40-60 pengővel boldogító "szellemi szükségmunkát" könyvtárunkban - ám József Attila nevét, vagy felvételi kérelmét nem lottuk.

Azt viszont bizonyosan tudjuk, hogy József Attila könyvtárunk olvasója volt. Az 1933-as Kívánatkönyvben szerepel egy sajátkezű könyvkérelme, melynek fénymásolatát 1955-ös Évkönyvünkben közöltük.

A nagy költő feltéhetően egy ideig rendszeres látogatója volt Központunknak, hiszen a Kívánatkönyvet általában a könyvtárban otthonos olvasóink vették igénybe. Más körülmény is ezt a feltevést valószínűsíti: József Attila élénken érdeklődött a modern külföldi politikai irodalom iránt. Ilyent elkövetésben nálunk találhatott, kölcsönözni meg csak éppen itt lehetett.

Könyvkérelmének tárgya is e szakkörbe vág. Wittfogel: Die Wirtschaft und Gesellschaft Chinas c. a huszas évek végén megjelent munkáját kérte.

Érdemes megjegyezni: központunk már akkor is elég tekintélyes kínáról szóló irodalommal rendelkezett, de ezek a polgári művek a kommunista költőt nem elégitették ki. Wittfogel marxista szerző volt, ezért kérte az ő nagy tanulmányát és kérelméhez ezt a sokatmondó megjegyzést fűzte: "A legjobb szakkönyv Kína közgazdaságáról". Nem érdektelen emlékeztetni arra, hogy a bejegyzés idején már javában folyt az 1949-ben győztes proletárforradalomhoz vezető kínai szabadságharc, a "hosszu menetelés".

A könyvtár régi törzslapjait sajnos kicselezteztük. József Attila egyéb könyvtári kapcsolatairól nem tudunk. Ezt az egy tőle származó bejegyzést is büszkén őrizzük.

Halálának huszadik évfordulóján kegyellett említjük fel, hogy ahhoz a költői műhöz, mely ma már nemcsak az egész magyar népet, de a szocializmus utjára lépett testvéri népeket is tanítja a kommunizmus igazságába vetett hitre, könyvtárunk is adott egy-egy építőkövet.

Remete László dr.

= . . . = . . . =

Polgár Erzsébet elvtáranót a Magyar-Szovjet Baráti Társaság aranyéremmel tüntette ki.

X X X X X X X X

ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK AZ ELSŐ ÉVNEGYEDBEN /1957.dec.26-1958.márc./

"NYARALJ TELEN"

A SZOT üdülési kontingenst felemelték 7%-ról 8%-ra, ami gyakorlatilag - szakszervezeti taglétszámunkhoz viszonyítva - évente a központ és a kerületi könyvtárak dolgozóinak együtt 23 db két-hetes üdülést biztosít.

10 Ft-ról 14 Ft-ra emelték fel az üdülési díjat.

Az első évnegyedben 7 turnus indul:

1. turnus: dec. 26 - jan. 7-ig.
2. " : jan. 8 - jan. 21-ig.
3. " : jan. 22 - febr. 4-ig.
4. " : febr. 6 - febr. 19-ig.
5. " : febr. 20 - márc. 5-ig.
6. " : márc. 6 - márc. 19-ig.
7. " : márc. 20 - ápr. 2-ig.

A Közalkalmazottak Szakszervezetének: Héviz, Mátrafüred, Lillafüred, Pécsmező, Mátraháza, Bakonybél, Dédes, Zebegény, Balatonföldvár, Hajduszentmihály, Galyatető áll rendelkezésére.

Önköltséges SZOT üdültetés egyedül Pilisszentkereszten van, napi 20 Ft-ért, ide családtagok is 20 Ft-ért mehetnek.

Betegok részére van szanatóriumi üdültetés Balatonfüred, Héviz és Parád fürdőiben, 3 hetes, 196 Ft-os önköltséggel. Első évnegyedben 2 turnus indul, az első január 10-én, a második február 21-én.

Ehhez orvosi ajánlás szükséges és 12 nap szabadság kell, a többi táppénzes idő.

Gyermekek részére /II. oszt. - VIII. oszt. iskolások részére/ teljesen ingyenes, 33 napos turnusok, a gyermekek tanulási lehetőségét is biztosítják.

Az első évnegyedben 6 helyünk van /2 hetes/ a kontingens szerint, de minden turnus indulása előtt 3-4 nappal kaphatunk még jegyet azok számára, akik hirtelen beugrára vállalkoznak.

Önköltséges üdülési lehetőség:

Királyrét, napi 30 Ft., családtagoknak is.

Lillafüred, " 32 " családtagoknak is.

Jelentkezés a Bibliográfiai osztályon Raáb Annánál, illetve Szász Károlynénál.

. . . . .

JAVASLAT TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLAT LÉTESÍTÉSÉRE.

/Elfogadta az 1957. november 7.-én tartott osztályvezetői értekezlet./

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár keretében szeretnénk a jövőben egy Tájékoztató Szolgálatot létesíteni. Az alábbiakban előadjuk javaslatunkat a szolgálat létesítésére és kérjük a Fővárosi Tanács Végrehajtóbizottságát, hogy javaslatunkat elfogadni és a Népművelési Osztályt végrehajtásával megbízni sziveskedjék.

1.

A Tájékoztató Szolgálat feladata lenne könyv- és dokumentációs anyagából megválaszolni mindazokat az utalásokat és egyéb rövid felvilágosításokat kérő kérdéseket, amelyek a főváros lakosságától, a fővárosban működő intézményektől, hivataloktól, üzemeiktől hozzá befutnak.

Hasonló szolgálat minden világvárosban működik, felállítására indokoltnak látszik Budapesten is. Csak utalni szeretnénk a világszerte ismert párisi "S'il vous plait", a német és osztrák "Informations-Dienst"-ek és a kitűnő prágai "Informační Sluzba" munkájára.

Ezen szolgálatokhoz naponta többszáz kérdés érkezik. Budapesten a kérdéseket az érdeklődők különböző helyekhez intézik: a Posta tudakozójához, könyvtárakhoz, kutató intézetekhez, hivatalokhoz. Sok kérdés válaszolatlanul marad, mert nem jut el illetékes helyre.

A szolgálat munkája a hivatalos szervek működését is segítené. A Tanács és az állami apparátus különböző hivatalában felmerülő szükséges adatokat a szolgálat keresné ki, időt és munkát takarítva meg.

2.

A Tájékoztató Szolgálat megszervezéséhez a helyszínen részletesen tanulmányoztuk az 1948 óta jól működő prágai Információs Szolgálat munkáját. Ehhez hasonlóan szeretnénk mi is megszervezni szolgálatunkat.

A szolgálat munkájának alapja egy korszerű, legújabb kézikönyvekkel felszerelt könyvtár. Közismert tény, hogy modern magyar kézikönyv alig van, az érdeklődők rá vannak utalva a külföldi - szovjet, népi demokratikus és nyugati könyvekre.

A kézikönyv anyagot ki kell egészíteni a legújabb eredményeket és eredményeket feltáró dokumentációval. Ilyen dokumentáció ma a fővárosban semhol nincs és egy-egy adat visszakeresése magányosoknak vagy hivataloknak több órás vagy napos munkát jelent.

A szolgálat telefonon vagy írásban adja meg a kért felvilágosítást. A telefonkérésre vagy szóban válaszol, vagy feljegyzi a kérést és közli az érdeklődővel, hogy megadott időben jelentkezék újra, addig kikeresik a választ. Az írásbeli kérdést személyesen vagy

levélben lehet a szolgálathoz eljuttatni, a válasz mindig levélben megy el.

A szolgálat több nyelven értő, művelt, tájékozott és készséges munkatársakat igényel. Ha a választ a munkatársak nem tudják megadni, tovább érdeklődnek megfelelő helyeken; megtakarítják a kért munkáját, mintegy közvetítő munkát végeznek.

Nem tartozik a szolgálat munkakörébe olyan kérdések megválaszolása, amelyekre a válasz mechanikusan megtalálható menetrendben, mozi-, színház- és hangversenyműsorban, telefonkönyvben, rádió-újságban, stb. Ezeket a felvilágosításokat a Posta tájékoztatója hivatott megválaszolni.

3.

Ugy látjuk, észszerű, hogy a szolgálatot a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban szervezzük meg.

A könyvtár jelenlegi tájékoztatója, egyéb munkái mellett, már végez hasonló feladatokat. Szolgáltatásainak propagálására és ezzel párhuzamosan kiterjesztésére azonban nincsen lehetőség, mert személyzete nem tud nagyobb igényeket kielégíteni.

A korszerű kézikönyvtár és a szükséges dokumentáció alapjai a könyvtárban megtalálhatók.

A tájékoztató szolgálat feladatai teljes összhangban állnak a könyvtár közművelődési feladataival.

.....

MÉG EZ TÖRTÉNT ...

Négy "könyvtári" baba született a közelmúltban; Csép Gábor Attila, Kiss Beáta, Thurnay Bence és Vizkelety Tibor. Gratulálunk és jó egészséget kívánunk!

x x x

Központunk homlokzatának helyreállítási munkálatai megkezdődtek. Állnak az állványok és a szökőkút mögött egy kis műhely is elkészült. Most már csak a restaurálás van hátra.

x x x

Maruszkó József kártyásunk tényleges katonai szolgálatát megkezdte, Oláh Attila viszont leszerelt és a 42. sz. Kerületi Könyvtárunkba nyert beosztást.

x x x

A RÁKOSPALOTAI KERÜLETI KÖNYVTÁR KEZDEMÉNYEZÉSÉRE EMLÉKTÁBLÁ-
VAL JELÖLIK MEG BABITS 1911-12-ES LAKÓHÁZÁT.

Valchányozor Babits kötet került a kezembe és elolvastam "Május 23 Rákospalotán" c. versét, mindig arra gondoltam: merre lakhatott, melyik házban várta 1912-ben a "Magyarország nagy beteg-ágyán vér és kínok közt megszületett Jövőt".

Ha jöttem-mentem a kerületben, mindig úgy néztem a házakat, talán ez volt, ... talán az ...?

Kérdezgettem azokat, akikről feltételeztem, hogy tudják, vagy akiknek illett volna tudni, ... nem tudták. Sőt legtöbb nem is értette, miért fontos ez az egész ügy.

Dolgaim, gondjaim kizavarták a kérdést fejemből, de azért időnként visszatért a lelki-furdaléhoz hasonló gondolat, hogy Babits lakóháza jeltelenül merül el a feledés homályában egy olyan kerületben, amelyik különben sem dicsekedhet olyan nagyon sok irodalomtörténeti emlékekkel.

Egy napon bejött hozzám a könyvtárba Béki Gyula gimnazista olvasóm, ugyanez iránt érdeklődött. Eyrészt örültem, hogy végre mást is érdekel ez a kérdés a kerületben, másrészt rettentően szégyeltem magam, hogy nem tudtam felelni. Megigérttem neki és el is határoztam, hogy kinyomozom a címet.

Megnéztem a rendelkezésemre álló irodalmat, nem találtam nyomát sem. A kerületi tanácsban csak 1945-től, a budapesti kapitányságon csak 1914-től találtam nyilvántartást, Babits pedig 1912-13-ig lakott Palotán. Az újpesti gimnázium évkönyve nem közli a tanárok címét. Kihez forduljak hát? Tudtam, hogy felesége, Török Sophie meghalt. Nem ismertem hozzátartozóit. Nagyon rövid ideig lakott ott, nem valószínű, hogy barátai, kortársai emlékeznek a pontos címre. Feltehető az is, hogy az újabb építkezések következtében azok a házak eltűntek, újak épültek helyükön... Nagy a lekötöttségem, olyan messze van munkahelyem mindentől, hogyan járhatok utána? Hagyjam én is megoldatlanul ezt a méltatlanul elhanyagolt kérdést?

Végre a központ reference szolgálatát /amely már nagyon sokszor volt segítségemre/ ezt hiszem, Tasch Lóránttól megtudta, hogy Komjáthy A. ladár tanítványa volt Babitsnak az újpesti gimnáziumban és gyakran látogatta meg rákospalotai lakásán. Komjáthy elmondta, hogy emlékezete szerint merre is volt az a ház. Boldogan loholtam el a mondott környékre, bementem minden olyan házba, amelyről feltehető volt, hogy ott lakott. Senki nem tudott róla. A legöregebb lakó 20-éve lakott ott, nem tudhatta. De sajnos nem tudták azt sem, hogy ilyen nevű költő egyáltalán élt a világon. Szerencsétlenségemre kizárólag olyan emberekkel kerültem össze, akiknél a költő fogalma kizárólag Petőfivel azonos, legfeljebb még József Attiláról hallottak, mert a gyerek tanult valami álveszmiről az iskolában. Én pedig nagyon gyanús alak voltam, aki Isten tudja, milyen céllal jár házról házra. El tudom képzelni, hogy távozásom után sürgősen utána néztek, nem hiányzik-e valami, nem igénylik-e ki a lakást. Végre kinomban ismét

Komjáthy Aladárhoz fordultam: jöjjön velem, hátha megismeri azt a házat, mert másként minden reménnyel fel kell hagynom. Kiderült, hogy ezzel kellett volna kezdenem, mert Komjáthy boldogan vállalkozott a kirándulásra. Felismerte világosan azt a házat, amelyben én már egyszer eredménytelenül jártam.

Nagyon boldog vagyok, hogy felelni tudtam Béki Gyulának, hogy a nagy költő élete egy szakaszának színhelye nem merül el az ismeretlenség homályában és a Fővárosi Tanács anyagi segítségével emléktábla fogja azt megjelölni.

Wiener Józsefné
3 29-es fiók vezetője.

§ = § = § = § = § = §

LEITGIB JÁNOS.

/1895-1957/

Könyvtárunk egyik legrégibb dolgozóját temettük el dec. 11.-én délután a Farkasréti temetőben: Leitgib János ny. könyvtári felügyelőt. Temetésén ott volt könyvtárunk 17 munkatársa, sirjánál Marót Miklós mondott búcsúztatót.

Leitgib János 1912. márc. 16.-án lépett a könyvtár szolgálataiba és 38 évig dolgozott velünk, 1950. dec. 30.-án ment nyugdíjba. Egyike volt Szabó Ervin legjelesebb tanítványainak. Dolgozott a Központban, majd 25 évig vezette a 10. sz. könyvtárat - példamutatóan. Összegyűjtötte a fiókhálózat egyik legjelentősebb idegen nyelvű könyvanyagát és sportkönyvtárát. Mint a Budapest Sport Egylet titkára, majd főtitkára, sokat segített a fővárosi alkalmazottak sportolási lehetőségein. Az ő idejére esik a BSE virágkora, amikor a fővárosi sportegylet országos, sőt nemzetközi sikereket aratott futballban, vízilabdában, vívásban, teniszben, evezésben, stb. Legmaradandóbb munkája a BSE többi létesítménye mellett a békásmegyeri vízi sporttelep.

Mi, hajdani könyvtáros tanítványai sokat köszönhetünk Leitgib Jánosnak és mindig hálás szeretettel fogunk rá emlékezni.

- : - : - : - : -

SZERETETTEL KÖSZÖNTJÜK A TÁVOZÓ WINTER PÁLNÉT.

A magyar arisztokrácia és burzsoázia néhány évtizede úgy rándult ki Bécsbe, egy színházi előadásra, vagy lóversenyre, mint ahogy ma egy sashalmi vagy soroksári munkás bejön a Nemzeti Színházba, vagy a Népstadionba.

Az osztrák főváros ma messzebbre került tőlünk, - legkevesbé a mi hibáinkból - és jelentős külföldi utazásnak számít, ha valaki, legalisan, odakerül.

Winter Pálné egyéves fizetésnélküli szabadságra távozott könyvtárunkból, hogy elkísérje Bécsbe rendelt férjét.

Hét esztendőig dolgoztunk vele együtt. Ebből két évig könyvtárunk vezetője volt, két évig vezetőhelyettese.

"Hálás" napokon is igazgatót: jubileumi ünnepeken beszélt a könyvtárról, felelős kiadója volt néhány jó bibliográfiáknak, megszépült vezetésének ideje alatt a könyvtár épülete, észszertüsitettük a Központ munkáját, fejlődtek a kerületi könyvtárak.

Nehéz időket is megért vezető beosztásában: három válságot könyvtárunk vezetésében, éles szakmai vitákat, súlyos politikai korszakot.

Sok kérdést oldottunk meg vele együtt, sokat vitatkoztunk vele. Mindenki tudja róla, hogy szereti a könyvet, a könyvtáros meerterséget, mindig ebben a szellemben igyekezett vezetni, tervezni, érvelni. Jó kedélye, jó szíve sok nehéz helyzetben segítette ki.

Sok példa bizonyítja, hogy könyvtárunk közösségéből nem lehet végleg kiszakadni. Barátai, munkatársai remélik, hogy "messzi külföldön" is a könyvtárhoz tartozónak vallja magát. A viszontlátásig jó egészséget, sikeres munkát kívánunk neki!

-a-

+ o + o + o + o + o +

MÉG EZ TÖRTÉNT...

A 34. /XV. Pestujhely/ számú Szabó Ervin Könyvtár december 10-én elköltözött az ottani kulturházból. Új helyén, XV. Mosolygó Antal u. 36. szám alatt külön olvasó és ifjúsági részlege van.

x x x

A 21. /III. Csillaghegy/ sz. Szabó Ervin Könyvtár bővül. Átépités folytán nagyobb rektára, tágasabb kölcsönzőhelyisége lesz.

x x x

A KERÜLETI KÖNYVTÁRAK 1957. NOVEMBERÉBEN.

	Beiratk. olvasók	Könyváll. db.	Kölcsönzők sz.	Kölcsönzött kötetek sz.
1957. okt.	106.282	813.838	102.860	291.614
1957. nov.	110.388	830.983	103.820	296.650
1955. nov.	110.462	749.293		303.154

Az 1957 évi november havi adatok minden területen túllépték az előző havi adatokat, de viszonylag csekély mértékben. Egyetlen komolyabb növekedés a könyvállománynál következett be, ennek fő oka azonban az, hogy az új /22-es/ könyvtár állománya /8247 db/ most került először a statisztikába.

A korábbi időszakokkal való összehasonlítás csak az 1955-ös évi adatokkal lehetséges /az 1956-os évi novemberi könyvtári munkát megbénította az ellenforradalom/. Az idei novemberi forgalmi adatok alig maradnak el a két év előtti megfelelő időszak adatai mögött, /bár az egy év előtti beiratkozott olvasólétszámot, 115.453-at nem érte el/ s így a könyvtári munka bizonyos normalizálódása következett be a kerületi könyvtárak területén. Figyelemre méltó a 2 év előtti könyvállomány alacsony színvonalára melletti viszonylag magas kölcsönzési arány; az idei magasabb könyvállományhoz képest a könyvforgalom viszonylag alacsony.

□ . □ . □ . □ . □ . □

MÉG EZ TÖRTÉNT...

Kerületi könyvtárhálózatunk két dolgozója más munkaterületre távozott; Dobrova Jánosné a Külügyminisztériumba, Müller Iaréné a XIV. ker. Tanácsához lett beosztva.

x x x

Olimpiai és Európa-bajnoki győzelmeket aratott vízilabda csapatunk hajdan világszerte híres tagját; Vértesy Józsefet biztalmag a Magyar Úszó Szövetség elnöksége a válogatott csapat vezetésével. Vértesy József könyvtárunkban dolgozott 30 évig és itt sok barátot szerzett, akik valamennyien sok sikert kívánnak neki és a magyar vízilabdázóknak.

x x x

A 8. /III. Fő-tér/ sz. Szabó Ervin Könyvtárban /november 26-án/ előadói est volt Várnei Zsuzsi részvételével. Irói élményeit, ifjúkori emlékeit ismertette. Sok érdekes dolgot mondott el harcos szocialista életéből. Verseit Polgár Judit előadóművésznő tolmácsolta.

x x x

A nemrég megnyitott 22. /VII. Lenin krt. 32./ sz. Szabó Ervin Könyvtár új módszerrel kölcsönöz. A könyvtár kölcsönzőhelyiségében lévő polcokról az olvasók szabadon válogathatnak könyveket. A válogatópolcokat a jövőben fokozatosan kiterjesztik.

x x x

A 28. /IV. Ujpest/ sz. Szabó Ervin Könyvtár december 12-én olvasóértékezelőtet tartott, melyen a könyvtár az évi munkáját, a jövő feladatait ismertette a vezető. Egyébként az év végén több kerületi Szabó Ervin Könyvtár fog olvasóértékezelőten beszámolni olvasóinak.

x x x

A IX. kerületi Tanács V.B. 15.000 forintot juttatott az 1957-es Községfejlesztési Alapból a kerületben levő Szabó Ervin Könyvtáraknak /23, 26, 39. számuk./

x x x

A 18. /VII. Bosnyák u. 1/a./ sz. Szabó Ervin Könyvtár sajátkezelésű könyvállomást létesített a XIV. kerületben a Fogarasi uton. A megnyitás óta eltelt két hét alatt több mint 50 olvasó iratkozott be.

x x x

A 10. sz. kerületi könyvtár dec. 10.-én este az EDOSZ helyiségében Nagy Lajos-estet, 17.-én a Szabó Ervin Énekhar közreműködésével Ady-émlékeztet és 19.-én a Rózsa Ferenc Kulturotthon kamaratermében József Attila-émlékeztet rendezett.

x x x

Szentes Miklós, könyvkötészetünk v. vezetője és egyik legrégibb jeles dolgozója decemberben megvált könyvtárunktól. A jó kollektívája és kitűnő szakember távozását nagyon sajnáljuk. Kivánjuk, hogy új munkahelyén, a Tudományos Akadémia könyvkötészetén, is olyan jó munkát végezzen, mint nálunk.

x x x

Tóth Lászlótól, a 36.sz. körületi könyvtárunk vezetőjétől kaptuk az alábbi sorokat:

- Könyvtárunk 2 kiállítással vett részt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom megünneplésében. Az egyiket a könyvtár helyiségében, a másikat a XVII. körületi Nőtanács termében rendeztük az AKV helyi fiókjával együtt. Ezt a kiállításunkat a szovjet kormányküldöttség, P.T. Komarov elvtárs vezetésével, is megtekintette Szigeti József, a művelődésügyi miniszter első helyettese kíséretében. Látogatásukról rádióriport és filmhíradó is készült. Ilyen körülmények között különösen fájjaljuk a listáról való kimaradásunkat. A K.H. minden közérdekű könyvtári hírt szeretne közölni, ez a célunk! De ezt csak akkor tudjuk elérni, ha a kartárok is közlik - velünk.

x x x

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár énekkara dec. 22.-én du. 4 órakor fellép a Népművelési Intézet ünnepi Kodály hangversenyén a Zeneakadémiában.

x x x

A poznani városi könyvtár igazgatója, Bernard Olejniczok, kéthetes tanulmányutra érkezett hazánkba. Ennek során meglátogatta és tanulmányozta központi könyvtárunkat, a körületi könyvtárak közül pedig az 1., 10. és 27. sz. könyvtárakat.

x x x

Könyvtárunk MSZMP alapszerve 1957. dec. 10.-én taggyűlést tartott.

x x x

A Szakszervezet december 21.-én szombaton du. 1/2 6 órakor központi olvasótermünkben karácsonyfa-ünnepélyt rendez 141 "könyvtári" gyerekeknek.

x x x

A Magyar Közalkalmazottak Szabad Szakszervezetének könyvtáros szakosztálya a Szabó Ervin Körrel együtt 1958. január 10.-én, pénteken 16 órakor ankétot rendez a könyvtárügy időszaki kérdéseiről a Szakszervezetek székházában /VIII. Puskin u. 4./ . Kérjük könyvtárosainkat, hogy az őket foglalkoztató kérdéseket /pl. a könyvtári törvény végrehajtása, a pótezábadságok ügye, besorolási kérdések, stb. stb./ lehetőleg foglalják írásba és 1957. december 28.-ig vagy a Központba Zoltán József címére, vagy a Szakszervezethez /Budapesti Bizottság, Könyvtáros-ankét jelzéssel/ küldjék be.

x x x

A pártoktatás második előadásán, dec. 12.-én délután fél-hat órakor Révész Ferenc intézetvezető ismertette könyvtárunk és könyvtárosaink feladatait a szocializmus építésében. A könyvtár sz ideológiai harc fontos színtere. A könyvtáros legelső feladata a fennálló társadalmi rend védelme. Az olvasókat irányítani, nevelni kell, hiszen politikamentes irodalom nem létezik. Nagyon kell ügyelni, hogy a megfelelő könyv megfelelő kézbe kerüljön. Más a helyzet természetesen a kutatóknál. Az egyetemi tanárok, akadémikusok, szerkesztők, párttitkárok könyvkéréseiket másként bíráljuk, mint az átlag olvasók kívánságait. Rendkívül fontos: mit és kinek kölcsönözünk. Ezért nem közömbös nekünk a könyvtáros általános és marxista-leninista képzettsége. Mind a két vonalon sok a hiányosság, a pótolni való. Könyvtárosaink olvasottsága, tudása, szakismerete és továbbképzése fontos feladatunk.

Az előadáshoz Rubinai György, Rozsnyai Károly és Fehér Imre szólott hozzá. Igaza volt a csalódott Szalai Györgynek, aki az előadás-tól élénk vitát remélt és három jelentkezést kapott. Szolgáljon valamennyiünk mentiségére, későre járt már az idő. Korábban kell kezdeni az előadásokat, hogy időnkből és erőnkéből fusson vitára is.

& o & o & o & o & o &

UJJÁALKUL A KÖNYVTÁROK SZABÓ ERVIN KÖRE.

December 11-én tájékoztató beszámolót tartott a könyvtárak kiküldötteinek a Szabó Ervin kör ideiglenes Vezetősége.

A tájékoztatón figyelemreméltó kérdésekről volt szó. Eddig a könyvtárak dolgozói, sok joggal, nem érezték magukénak ezt a könyvtáros egyesületet. Ugy érezték, hogy a könyvtáros társadalom jórésztének tudta nélkül alakult meg, nem volt demokratikusan választott végleges vezetősége, idegen, külső szervezetként küldte, - egy-két nappal a megtartás előtt, - meghívóit összejöveteleire.

Most végre, 1959 január második felében összehívjuk a vezetőségválasztó közgyűlést. A közgyűlés megtartása előtt indítjuk meg a tagszervezést. Megérkeznek a nyomtatványok is és könyvtárunk minden dolgozója értesítést kap a belépés módjairól. /Évi tagsági díj 20.- Ft./

A kör a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat szakosztályaként kíván működni. Célja, hogy a különböző területeken működő könyvtárosok megismerjék egymást, tapasztalatossere,

előadás, látogatás formájában tájékoztadjanak egymás munkájáról.
Programja 1958-ra: havonta egy klubest a Kossuth klubban, művészeti műsorral. Ugyancsak havonta egy-egy előadás szakmai és művelődéspolitikai kérdésekről. Bel- és külföldi utazások, Pécs, Keszthely-Hévíz, Zirc-Pannonhalma, Sopron, Sárospatak, Debrecen meglátogatása; Pozsony-Brága, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia, Szovjetunió /esetleg Bécs, Jugoszlávia/ felkeresése.

Szeropelnek a tervben üzemlátogatások is, elsősorban nyomda- és papíripari üzemekbe, de más gyárakba is.

Ugy gondoljuk, hogy örömeink kell fogadnunk a kör újjáalakulását. Lépünk be minél többen és a mi közreműködésünkkel is segítünk, hogy az egyesület eredményes, jó munkát végezhesen és összejöveteli kellemes, tanulmányos estékké váljanak.

= o = o = o = o = o =

NYILT LEVÉL - NYILT POLC ÜGYBEN.

Kedves kollégám, megnyugtathatlak, hogy híradónk nem igyekszik versenyezni laptársával, a Könyvtárossal, és a fenti témáról írt cikkek számát egy újabb értekezéssel szaporítani. Csupán baráti emlékeztetésre szeretne Téged néhány sorral felhívni. Emlékezésre, mindazon alkalomra, amikor arról van vagy lesz szó, hogy állást kell foglalnod a nyílt polc ügyében, könyvtárakban fel kell állítani az első szabad polcokat.

Kisgyerek voltál még, nem tudtad pontosan, hogy Verne Gyula magyar vagy idegen szerző volt-e s a Tamás urfiban az indiánus Joe nevét fonetikusán ejtetted ki. Irodalmi ismereteid úgy gyarapítottad, hogy barátod, osztálytársad könyvei között kerestél, bele-bele lapoztál a könyvekbe s a legjobbat kölcsönkérted. Nagyobb lettél, az újságok kritikai cikkeit még mindig nem olvastad, nem ismerted pontosan a recenzió szó jelentését, de sokat olvastál, mert apád, nagyapád, vagy barátaid könyvespolcain válogathattál a könyvek között, vonzott a cím, az illusztrációk, az átfutott izgalmas részletek, vagy az érdekesnek ígérkező, sok párbeszéddel tele szedés.

Most könyvtáros vagy, kisujjadbán van az egész könyvtártudomány sok ezer könyvet őrzöl. Használod a különböző katalógusokat, de, valld be őszintén, még ma is órákig tudsz a polcok között járkalni, egy-egy könyv képeit nézed meg, másutt beleolvasol, olyan témájú könyveket is kezdedbe veszel, amelyeket különben nem "kérnél ki".

Az olvasó pedig csak a "kikérésre" van utalva. A könyv és az olvasó közé állott a könyvtáros és a katalógus. Helyes, hogy ott állanak, hiszen ez az a többlet, amit a közkönyvtár nyújtani tud. De nem veheti el azt sem, amit a leggyorsabb könyvgyűjtemény is kínál: a személyes találkozást a könyvvel, a válogatás élményét, a nézelődés, olvasgatás örömeit.

Mindözen örömeiket Neked is kívánva szeretettel üdvözöl kollégád

Bibliofília.

A szerkesztésért és kiadásért az intézetvezető felől.
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása.

